

ÖKOTÁRS
ALAPÍTVÁNY

Az ÖKOTÁRS Alapítvány HÍRLEVELE

2007. szeptember

Adományi Bizottságunk döntéseiből

Zöldút stand Kapolcson

Tanulmányút a Felső-Tiszára: biológiai sokféleség és ártéri tájgazdálkodás

Megjelent az Ökotárs éves jelentése

Beharangozó: közép-európai fórum a CEU-n

További információ

Móra Veronika
igazgató, Ökotárs Alapítvány
411-3510, move@okotars.hu
www.okotars.hu

„Az Ökotárs Alapítvány nem nyereségérdekelt, politikától független, a környezet állapotának javulásáért és a hazai civil szféra és lakosság környezeti érzékenységének és tudatosságának fejlesztéséért tevékenykedő szervezet.”

ADOMÁNYI BIZOTTSÁGUNK DÖNTÉSEIBŐL

Az Ökotárs Alapítvány Adományi Bizottsága június 13.-án tartott ülésén értékelte a „Nyitott társadalom – Egészséges környezet” című felhívásra május 11.-i határidővel beérkezett pályázatokat. A beérkezett 20 kérelem közül az alapítvány e körben összesen 14 támogatásáról döntött, közel 5,5 millió Ftot osztva szét.

A támogatott szervezetek listája elérhető az Ökotárs Alapítvány [honlapján](#). Néhány az érdekesebb projektek közül:

Zöld Kör, Hajdúböszörmény – 350 000 Ft

A korábban Hajdúböszörményi Ifjúsági Természetvédő Egyesület a várostól 7 km-re építeni tervezett hulladékégető környezeti engedélyezési eljárásában való részvételhez, valamint a kapcsolódó lakossági tájékoztatásra és bevonásra kapott támogatást. A beruházó idén áprilisban nyújtotta be a területileg illetékes Környezetvédelmi Felügyelőséghez engedélykérelmét és a hozzá tartozó hatásvizsgálati dokumentációt. Bár elképzelés nem új (a környékre már a kilencvenes évek elején is akartak hasonló létesítményt telepíteni, amit akkor a lakossági tiltakozás megakadályozott), sokáig kevés konkrét információ látott napvilágot.

A mintegy 150 ezer tonna kapacitásúra tervezett égetőmű – ami 5-600 ezer ember, azaz gyakorlatilag az egész régió éves hulladékát lenne képes befogadni – körül sok a kérdőjel merült fel. Nem világos, hogy mi lesz az égetőben évente keletkező kb. 30-35 ezer tonna salak sorsa, ki és hova fogja ezt elhelyezni. A környezeti hatástanulmány alapján úgy tűnik: a beruházó nem számol sem azzal, hogy néhány kilométeres sugárú körben található Hortobágyi Nemzeti Park egy része, illetve, hogy helyben a (jó talajoknak köszönhetően) növénytermesztés az egyik vezető gazdasági ágazat – kérdés, hogy az esetleges levegő- és porszennyezés milyen hatást gyakorol ezekre. Hozzáállását jól jelzi, hogy a hortobágyi puszta által meghatározott tájképbe 80 m magas kéményt tervez, miközben a debreceni Nagytemplom tornya is csak 100 méter! Az elképzelés már csak azért sem illeszkedik a helyi fejlesztésekbe, mivel a térség hulladékgazdálkodási terve - amelyet szintén Zöld Kör készített – a megelőzést és az újrahasznosítást helyezi előtérbe az égetéssel vagy lerakással szemben.

Mindezzel együtt a felügyelőség júniusban rábólintott az előzetes hatásvizsgálatra és zöld utat adott az égetőnek. A Zöld Kör sem volt rest: 23 oldalas szakvéleménnyel megtámogatott fellebbezést nyújtott be az engedély ellen. Folytatása következik – ha a fellebbezés nem jár eredménnyel, jöhet a peres eljárás, az aláírásgyűjtés, a helyi népszavazás, aztán ki tudja.

Zöld Kapcsolat Egyesület, Miskolc – 400 000 Ft

Szintén a keleti végeken, a Zemplén déli részén, Magyarország egyik még jórészt érintetlen természeti táján már hosszabb ideje beszélnek két szivattyús energiatározó létesítésének lehetőségéről. Az időben előrehaladottabb változat a Hernád vizét a csatornává alakított Aranyos-patakon keresztül „lifetzné” két tározó között, amelyek közül az alsó lényegében véve egy a teljes Hideg-völgyet elárasztaná. Az ehhez szükséges egy 70 m magas völgyzárógát – mögötte több millió köbméter vízzel – épp egy kilencven lelkes településrész, Aranyospusztá fölé tornyosulna, amelynek lakói csak mintegy véletlenül szereztek tudomást a tervekről tavaly ősszel. (Bár a tervet annak rendje szerint kifüggesztették az abaújszántói polgármesteri hivatalban, különösebb hírverést nem csaptak neki.) Időközben a környezetvédelmi felügyelőség első fokon elutasította terveket, elsősorban az erdők megsemmisítése és természetvédelmi területek közelsége miatt.

Az ügynek azonban ezzel várhatóan még nincs vége, hiszen engedélyezés előtt áll még a másik, az előzővel átfedő helyszínre tervezett projekt, illetve fennáll a fellebbezés lehetősége is. Az Ökotárs Alapítvány támogatásával ezért a Zöld Kapcsolat Egyesület szakértői és jogi segítséget biztosít a helyi Abaújaranyos Faluszépítő Egyesületnek a szükséges további lépések – ügyfélként való bekapcsolódás, fellebbezés, esetleg helyi népszavazás kezdeményezése érdekében.

Cromo Alapítvány, Budapest – 400 000 Ft

Újszerű kísérletre került sor az idén június 16.-án megtartott Globfeszt rendezvényen: az Energia Klub és Védegylet közreműködésével a Cromo Alapítvány úgynevezett „Állampolgári Tanácsot” rendezett az éghajlatváltozásról. Maga a tanács egy egyenlő részvételen alapuló, demokratikus közösségi véleménynyilvánítási és döntési módszer, amelyben bárki részt vehet, aki hallatni akarja a hangját, aki részese akar lenni egy demokráciát erősítő folyamatnak.

A kétnapos találkozón 16 magyar állampolgár vett részt az ország minden tájáról, azzal a céllal, hogy szakértők meghallgatása után és közös vita eredményeként egyetértésre jussanak, és a közösség, a hétköznapi emberek véleményét érthetően és hallhatóan megfogalmazzák a klímaváltozással, ennek hatásaival kapcsolatban. A tanács hat területen számos konkrét javaslatot tett arra nézve, mit tehet az ország az éghajlatváltozás megállításáért, káros hatásainak enyhítéséért – ezek az Energia Klub honlapján olvashatóak. Az Ökotárs Alapítvány a szervezéssel kapcsolatos dologi kiadásokat és a résztvevők ellátásának költségeit fedezte.

ZÖLDÚT STAND KAPOLCSON

„A Zöldutak (Greenways) olyan természeti folyosók, útvonalak, melyeket ökológiai funkciójuk figyelembevételével használhatunk sportra, turizmusra, ki-kapcsolódásra és mindennapi közlekedésre. Hasznosak a természetvédelem, a kulturális örökségvédelem és az egészségmegőrzés szempontjából. Segítik a helyi gazdaság fejlődését és a helyi közösségek megerősödését.”

Idén első alkalommal jelent meg önálló standdal az Ökotárs Alapítvány és a Zöldút program a kapolcsi Művészetek Völgye fesztiválon. A Zöld Udvarban felállított sátorban – és a körülötte elhelyezett „mini-Zöldúton” minden nap másik térség illetve Zöldút kezdeményezés mutatkozott be. Az érdeklődők itt nemcsak a Zöldutas „gondolkodásmódot” és az együttműködő hazai térségeket ismerhették meg kiadványokból, filmekről és előadásokon, de helyi kézműve-

sek segítségével maguk agyagozhattak, nemezelhettek, mézeskalácsot díszíthettek, illetve megkóstolhatták a helyi termelők borát, süteményeit és egyéb termékeit is. A hét nap alatt több ezren keresték fel a sátrat.

A stand működtetését segítő aktivisták szerint *„rengeteg őszinte érdeklődő volt, nagyon sok fiatal. Nagyon kellemes meglepetés! ... A (zöldút iránt) érdeklődők 3 ívet töltettek ki, lelkesen, örömmel -*

lehet, hogy nem zöld udvar, hanem egy egész zöld település lesz (a Művészetek Völgyében). ... Mindenki, aki végighallgatta az előadásokat, örült neki: milyen jó ötlet, jó gondolkodás. Túrázók érdeklődtek főleg, számukra a zöldút valami több, mint a jelzés mentén végigmenni; annál sokkal teljesebb, tartalmasabb.”

A rendezvény egyben a Völgy településeinek – Kapolcs, Vigántpetend, Monostorapáti, Taljándörög, Ócs, Pula és Nagyvázsony – Zöldútra való felűzését is szolgálta. Helyi civil szervezetek – elsősorban a nagyvázsonyi Fekete Sereg Ifjúsági Egyesület – élénken érdeklődtek a lehetőség iránt. A völgybeli Zöldút létrehozásával a térség ugyanis megmutathatná, hogy a fesztiválon kívül is van „élet”: lehet és érdemes ellátogatni a Dörögdi-medencébe ezen az egy héten kívül is!

TANULMÁNYÚT A FELSŐ-TISZÁRA: BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG ÉS ÁRTÉRI TÁJGAZDÁLKODÁS

Az Élő Tisza program keretében az Ökotárs Alapítvány szeptember 6-10. között tanulmányutat szervezett a Tisza vidékére a környező országokban működő partnerszervezeteinek: cseh, szlovák, román és bolgár környezetvédő szervezetek képviselőinek.

Az ötnapos túrán a 11 résztvevő Kesznyéten, a Borsodi Mezőség és Nagykörű térségeiben ismerkedhetett meg hagyományos Tiszai ártéri (fok)gazdálkodás felelevenítését és mai adaptálását célzó helyi projektekkel. Ez

a sajátos, csak a Tisza mentén jellemző a tájművelési forma az árvízzel érkező víztöbbletet hasznosítja, tartalékolja a szárazabb időszakokra. A gazdagabb ártéri növényzet a biológiai sokféleség megtartása és a természeti értékek megőrzése mellett változatosabb gazdálkodást és a mainál nagyobb jövedelmet hozhat. Szemben a mai, a víz gátak közé szorítását és mielőbb elvezetését célzó árvízvédelmi felfogással, a fokgazdálkodás a víz szétterítésével és megtartásával ellensúlyozta a nyári csapadékhányt és aszályt.

A tanulmányút résztvevői vízvisszatartási és –kormányzási rendszereket, ártér-rehabilitációs programokat és hozzájuk kapcsolódó gazdálkodási formákat (erdő- és gyümölcsstelepítés, gyepművelés) tekinthettek meg élőben illetve prezentációk, előadások során. Áttekintést kaptak a vízmegtartó gazdálkodás elveiről, rendszeréről és modern alkalmazásáról, a terepi programok során pedig bepillantást nyerhettek már működő, kis beavatkozással jelentős vízmegtartó hatást elérő rendszerekbe illetve megismerhették a térségben működő szervezetek jövőbeli terveit is. A szakmai munka mellett kikapcsolódásra, illetve a térségek gazdag élővilágának megismerésére és a helyi hagyományok átélésére is lehetőség nyílt a Tisza-tavi ladikozás, a mezőcsáti Helyi Termék Fesztivál megtekintése és az esti, bográcsban főtt szürkemarha-pörkölt elfogyasztása alkalmával.

Megjelent az Ökotárs éves jelentése

Hosszabb előkészítés után a tavalyihoz hasonlóan multimédiás formában, CD-n jelent meg az Ökotárs 2006 évi tevékenységét bemutató jelentés. Az anyag így nemcsak száraz szöveggel, de sok-sok képpel és videóval számol be az adományi programok, a Zöldutak és a Civil-Társ Trust programiroda munkájáról és főbb eredményeiről. Külön fejezetet képez a három és fél év után lezárult Civil-Társ Trust program teljes működését, főbb lépéseit és sikereit ismertető nagyobb lélegzetű beszámoló.

A jelentés – szokás szerint – az adományi listával, illetve a pénzügyi és könyvvizsgálói beszámolóval zárul. A kiadvány elérhető az alapítvány honlapján, de támogatóinkhoz, a kormány képviselőihez, civil szakértőkhöz és a civil nonprofit szervezetekhez, közösségekhez közvetlenül is eljuttattuk.

BEHARANGOZÓ: KÖZÉP-EURÓPAI FÓRUM A CEU-N

Idén ősszel Magyarországon tartja éves közgyűlését az Ökotárshoz hasonló alapítványokat tömörítő, 6 közép-európai országban működő Environmental Partnership for Sustainable Development. Ehhez kapcsolódóan október 31.-én nyilvános fórumot tartunk a Közép-Európai Egyetemen. A rendezvényen a 6 (lengyel, cseh, szlovák, magyar, román és bolgár) alapítvány igazgatói mondják el véleményüket az alulról jövő kezdeményezések helyéről, feladatáról és jövőjéről, valamint a regionális együttműködésben betöltött szerepéről. Mindenkit szeretettel várunk!